

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Т.С. МЕДВЕДКІНА «ГЛОБАЛЬНИЙ ТРАНСФЕР ЗНАТЬ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА»

Ляшенко В.І., д-р екон. н., професор, завідувач відділом проблем управління регуляторної політики та розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України

Основною світовою тенденцією формування сучасного суспільства є перехід від сировинної та індустріальної економіки до економіки знань, яка базується на інтелектуальних ресурсах, наукомістких та інформаційних технологіях в контексті посилення міжнародного науково-технологічного співробітництва. Економіка знань не вичерпується лише інформаційним аспектом, а являє собою якісно новий технологічний рівень господарювання, включаючи діючі продуктивні сили суспільства.

Кожна країна, що прагне досягти успіхів сьогодні, звертає увагу на стан справ саме в цій сфері - сфері розвитку, що залежить від рівня розвитку освіти, науки, культури, і в тому числі, наскільки ефективно працюють механізми нагромадження і передачі знань; наскільки ефективно забезпечені нові знання шляхом захисту інтелектуальної власності; яку роль відіграє держава і як вона своїми діями сприяє розвитку всієї системи знань як наукових, так і буденних. Причому без ефективної взаємодії останніх знання не може перетворюватися безпосередньо в продуктивну силу. Треба зазначити, що окресленими проблемами стурбоване, в тому числі, і світове співтовариство в цілому, а для їх розв'язання проводяться постійні міжнародні конгреси, симпозиуми, реалізуються програми з поширення знань і відповідних забезпечувальних технологій.

Монографія Медведкіна Т.С. присвячена розгляду теоретичних домінант та методологічних засад дослідження феномену науково-технологічної глобалізації, детермінант трансферу знань в контексті еволюції індустріальної моделі розвитку та закономірностей інноваційних трансформацій, вивченню міжнародного досвіду науково-технологічної співпраці. Автор будує своє дослідження в контексті розробки концепції забезпечення інтенсивного економічного зростання країн в умовах трансферу знань.

Монографія складається з п'ятьох логічно пов'язаних розділів, які представляють матеріал дослідження від теоретичних положень до практичних рекомендацій.

Перший розділ монографії присвячений розгляду теоретичних аспектів та методологічних засад дослідження феномену науково-технологічної глобалізації. У другому розділі розглянута наукова парадигма формування постіндустріальної економіки знань в контексті впливу класичних та сучасних теорій та концепцій імплементації трансферу знань. Третій розділ присвячений розгляду та оцінці закономірностей інноваційних трансформацій в контексті економіки знань в умовах системних перетворень економіки знань та інформаційного суспільства у новітніх імперативах. Дослідження міжнародного досвіду науково-технологічної співпраці на прикладі найбільш розвинених країн (США, Велика Британія, Німеччина, Японія, КНР, Фінляндія та інші) розглянуто у четвертому розділі. В п'ятому розділі визначено критерії побудови економіки знань України та запропоновано стратегію наукомісткого напрямку структурної трансформації економіки України на сучасному етапі.

Монографія підготовлена в цілому на високому науковому рівні, проте вона містить ряд дискусійних положень. Зокрема, у першому розділі у підрозділі 1.3 детально висвітлюються питання формування та функціонування інноваційного хабу, проте автор не характеризує на якому саме рівні цей хабу має існувати – на національному або регіональному, оскільки, якщо на національному, то Україна для одного інноваційного хабу завелика, проте якщо на регіональному – тоді робота виграла, якби автор прив'язав наведену схему інноваційного хабу до мережі Научних центрів Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Також, у четвертому розділі монографії детально розглядаються питання міжнародного досвіду науково-технологічної співпраці на прикладі найбільш інноваційно розвинених країн, але автор не акцентує увагу на конкретних висновках, які можуть бути використані для України на сучасному етапі формування інноваційних пріоритетів на національному та регіональному рівнях.

Зазначені окремі зауваження не знижують загальної позитивної оцінки монографії. Представлена робота буде цікава як фахівцям і науковцям в області теорії дослідження й практики реалізації міжнародного науково-технологічного співробітництва, так і студентам й аспірантам економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ КОМПЛЕКСІВ¹

Павленко І.І., д-р екон. н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства Європейського університету

Розвиток світової економіки характеризується процесами глобалізації, бурхливим розвитком науково-технічного прогресу, що почався в останній третині ХХ століття. Індустріально розвинуті країни світу закономірно вступають у наступну фазу свого розвитку на базі становлення нового технологічного способу виробництва – постіндустріального – з новими принципами соціально-технологічної організації. Одночасно загострюється принципова відмінність між індустріальним способом виробництва та новими критеріями постіндустріального суспільства; поглиблюються деструкції базових інститутів ринкової самоорганізації у процесі глобалізації. Глобалізація сьогодні ставить нові вимоги до якості життя населення, систем освіти, культури, охорони здоров'я, навколишнього середовища.

Складність та масштаби впливу глобалізації світової економіки для України обумовлюються її недостатньою підготовленістю до адекватного сприйняття та реалізації глобалізаційних позитивів та мінімізації глобальних ризиків і загроз.

Вирішуючи проблеми економічної глобалізації, необхідно врахувати, що недостатню увагу приділено дослідженню процесу глобалізації з урахуванням впливу кризових явищ як проявів циклічності світогосподарського розвитку, трансформації циклічності процесів глобалізації під впливом світової фінансово-економічної кризи; впливу світової економічної кризи на динаміку процесів глобалізації, відсутні дослідження щодо впливу соціально-економічного розвитку на процеси глобалізації.

Вищезазначене визначає об'єктивну необхідність подальшого розвитку теоретичних і методико-прикладних проблем, що розглядаються і вирішуються у монографії Хаджинова І.В.

У розділі 3 монографії автором запропоновано варіант формування сценарію інноваційно-активного розвитку економіки України у посткризовий період. Виходячи з результатів проведеного структурно-аналітичного дослідження, автор виділив головні компоненти інноваційно-активного сценарію розвитку України щодо переходу національної економіки на п'ятий та шостий технологічні уклади в контексті циклічності світогосподарського розвитку.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених у монографії І.В. Хаджинова базується на використанні широкого масиву первинної інформації, яка складається з даних іноземної і вітчизняної статистики, нормативних

¹ Хаджинов І.В. Міжнародна конкурентоспроможність регіональних господарських комплексів в умовах глобалізації: монографія / І.В. Хаджинов. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 250 с.

документів України та інших держав, монографічної літератури вітчизняних та іноземних науковців; забезпечується застосуванням діалектичного методу наукового пізнання та низки загальнонаукових методів - теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, системного підходу, порівняльного аналізу, статистичного аналізу тощо; а також апробацією отриманих результатів на науково-практичних конференціях і семінарах; публікацією у відкритому друці.

Необхідно відзначити використання автором сучасних наукових методів та інформаційно-комп'ютерних технологій при опрацюванні і узагальненні значного обсягу наукової та статистичної інформації, яка була зібрана з літературних джерел, а також отриманої автором самостійно в процесі досліджень.

Монографія є комплексним, системним науковим дослідженням, має ознаки розвитку економічної теорії, фахово відображає проблеми функціонування і аспекти формування стратегії регіонального розвитку. Безумовно, деякі положення і висновки мають дискусійний характер, потребують більш детальної аргументації. Але, в цілому монографія І.В. Хаджинова представляє значний інтерес для науковців та спеціалістів з питань вивчення сучасних тенденцій та чинників соціально-економічного розвитку регіонів України.